

**GRADA ZA BIBLIOGRAFIJU BOTANIČKIH ISTRAŽIVANJA
U CRNOJ GORI**

**PREGLED FLORISTICKIH I VEGETACIJSKIH ISTRAŽIVANJA
DO 1942.**

(Nastavak iz prošlog broja)

RONNIGER K.

319. **Zwei neue Formen von Blütenpflanzen aus Süd-Dalmatien.** — Fedde Repert. spec. nov. XXIV, 1927.

Uzeto iz drugih izvora te nije provjereno da li se nešto u ovom prilogu odnosi na Crnogorsko primorje.

320. **Rohlena J.: Neunter Beitrag zur Flora von Montenegro.** — Sitz. d. böhm. Gesell. d. Wiss. Praha, 1933 (1934), str. 1-20.

Neke oblike iz roda *Thymus* Ronniger opisao je zajedno sa Rohlenom (vidi pod 309).

SAGORSKI ERNST

321. **Mitteilungen über die in Montenegro gesammelten Pflanzen** (Mitt. d. Thüring. bot. Ver. 1897, p. 15).
Bibliografija: 1. Adamović (vidi 26); 2. Šoć (vidi 343).
322. **Calamintha montenegrina n.sp.** — Oesterr. botan. Zeitschr., Nr. 1 (LIII). Wien, 1903, str. 20-21.
Bibliografija: Adamović (vidi 26).

Opisana je nova vrsta *Calamintha montenegrina* Sag., »habita: in saxosis calcareis inter Njeguši et Cetinje«.

323. **Ueber Aspidium rigidum S. W. und Aspidium pallidum Bory** (sub *Nephrodio*). — Oesterr. botan. Zeitschr. Wien, 1903, str. 76-79.

Pominje se Crna Gora kao područje rasprostranjenja za *Aspidium pallidum*.

324. Über *Vicia ochroleuca* Ten. und *Vicia albescens* n. sp. — Oesterr. bot. Zeitschr. Wien, 1903, str. 366-367, 463.

Opisana je nova vrsta *Vicia albescens*. Na više mjesta navodi se Crna Gora. Na str. 463. Borbas daje primjedbe u vezi sa navedenom vrstom.

325. *Marrubium montenegrinum* (M. apulum X M. candidissimum L.) nov. hybrid. — Oesterr. botan. Zeitschr., LV. Wien, 1905, str. 27-28.
Bibliografija: Adamović (vidi 26).

Autor opisuje novi hibrid *Marrubium montenegrinum* (M. apulum X M. candidissimum) pronađen na Njegušima. Pored toga, prikazan je i novi *Delphinium velutinum* Bert. var. *variegatum* S a g. takođe sa Njeguša. Autor dalje nabroja nekoliko zanimljivih vrsta sa istog lokaliteta.

326. Ueber einiger Arten aus dem illyrischen Florenbezirk. Oesterr. botan. Zeitschr. Wien, 1911, str. 11-21, 88-96.

»Die Ausbeute welche ich im vergangenen Jahre auf einer Reise in Dalmatien, Montenegro, der Herzegovina und Bosnien von Mitte April bis Ende Juni machte gibt mir Veranlassung einige Pflanzen näher zu besprechen«.

Autor daje opširan prikaz 27 vrsta biljaka za šire ilirsko područje. Za Crnu Goru navedene su sljedeće biljke: *Poa silvestris* (okolina Kotora), *Rottboellia cylindrica* (kod Kotora), *Lilium carniolicum* var. *bosniacum*, *Cardamine maritima* var. *maglicensis*, *Malcolmia pančićii*, *Viscaria utriculata*, *Anthyllis Dillenii* (Vrmac kod Kotora), *Cerintho lamprocarpa*, *Anthemis brachycentros*, *Tragopogon crocifolius*, *Taraxacum laevigatum*, *Sonchus Nymani*.

327. Vierter Beitrag zur Illyrischen Flora. — Allgemeine botan. Zeitschr. 1914, str. 33-36, 54-57, 65-74.

U spisku navedenih biljaka sreću se neke iz Boke kotorske i iz okoline Budve. Opisan je i jedan nov varijetet: *Hypericum montanum* L. var. *maculatanthera* S a g. »in Dalmatien im Wald bei Zelenika«.

SCHÜTT BR.

328. *Hieracia illyrica* nova. — Fedde Repert. spec. nov., Fasc. XXX (1932). Berlin-Dahlem, 1932, str. 236-238.

Opisano je nekoliko novih oblika iz roda *Hieracium* za »Albania septentrionalis«. Tako za »Cav. Borit pr. Gusinje« navodi *Hieracium sprasum* Triv. ssp. *Schuettianum* Zahn. ssp. nov. (leg. Schütt) i *H. Blauii* Schütt et Zahn za »in montibus alpinis prope Vermoša (Albania septentrionalis) — leg. Schütt«.

SIEBER W. F.

329. Neue und seltene Gewächse. — Flora (Regensburg), 1822, str. 241-248.

Prema Hircu (vidi 176) »u ovoj radnji opisuje Sieber iz Dalmacije: *Eryngium microcephalum* (Solm., p. 241), *Clinopodium plumosum* (Split, p. 242) i *Cytisus ramentaceus* (Kotor, 242)«.

SOMMIERES L. O., VIALLA de

330. Voyage historique et politique au Monténégro. Tom, I, II. Paris, 1820.

Pored političkih i istorijskih zapažanja autor iznosi neke podatke o kulturama i ukrasnim biljkama. Za nekoliko biljaka dati su crteži u boji. Sommieres je posjetio Crnu Goru 1813. god.

SOO RUDOLF

331. Über die mitteleuropäischen Arten und Formen der Gattung *Consolida* (DC.) S. F. Gr. — Oesterr. bot. Zeitschr. Wien, 1922, str. 233-246.

Crna Gora se pominje kao područje rasprostranjenja za *Consolida Uechtritziana* Panč. i *Consolida regalis* S. F. Gr. ssp. *paniculata* (Host) Soó i to prema podacima drugih botaničara (Baldacci, Bornmüller).

332. *Additamenta orchideologica. 1. Orchidearum hybridae in flora orientali observatae; 2. Adnotationes ad distributionem geographicum specierum Ophrys florum orientalis.* — Notizblatt des Botanischen Gartens und Museums zu Berlin-Dahlem, Bd. IX, Nr. 89, str. 901-911.

Za Crnu Goru autor bilježi sljedeće vrste:

- *Orchis Boryi* (moro ssp. *pictus* x *quadripunctatus* m.) Rchb.
- *O. pseudoanatolicus* (provincialis ssp. *pauciflorus* x *quadripunctatus*)
- *O. heracleus* (morio ssp. *pictus* x *laxiflorus*), kod Kotora (Kükenthal Hb. Fleischmann!)
- *Ophrys araneifera* Huds. ssp. *atrata*
- *Oph. Tommasinianus* Vis.
- *Oph. cornuta* Steven cum f. *banatica* Rchb.

333. *Systematische Monografie der Gattung Melamphyrum, III. Systematischer Teil.* — Fedde Repert. spec. nov., Fasc. XXIV (1927/1928). Berlin, 1928, str. 127-193.

Za Crnu Goru podaci su uzeti prema literaturnim izvorima (Rohlena, Lanchen, Pančić i dr.).

334. *Die Mittel- und südosteuropäischen Arten und Formen der Gattung Rhinanthus und ihre Verbreitung in Südosteuropa.* — Fedde Repert. spec. nov., Fasc. XXVI (1929). Berlin-Dahlem, 1929, str. 179-219.

Sreću se neki podaci o zastupljenosti pojedinih oblika iz roda *Rhinanthus* u Crnoj Gori.

SOŠKA THEODOR

335. Cernjavski P. und Soška Th.: *Eine neue Edrianthus* — Art aus Montenegro. — Bulletin de l'Institut et du Jardin botaniques de l'Université de Belgrad, Tom IV, Nr. 1. Beograd, 1937, str. 88-93.

Vidi pod 113.

STOJANOW NIKOLAJ

336. Über den Formenkreis von *Jasione supina* (Sieb.) DC. Mit 2 Fig. — Notizblatt des Botanischen Gartens und Museums zu Berlin-Dahlem, Bd. IX, Nr. 87. 1926 (1927), str. 545-560.

Za Crnu Goru autor navodi *Jasione orbiculata* Griseb. var. *bosniaca* Stoj. na osam lokaliteta i to prema literaturnim podacima drugih botaničara (Baldacci, Pantocsek, Szyszyłowicz, Dörfler, Janchen).

337. Versuch einer Analyse des relikten Elementes in der Flora der Balkanhalbinsel. — *Botanische Jahrbücher*, Bd. LXIII. Leipzig, 1930, str. 368-418.

Umjesto rezimea prenosimo u originalu nazive važnijih poglavlja iz ove opširne studije:

- Über dem Ursprung des relikten Elements auf der Balkanhalbinsel.
- Die progressiven und die degenerativen Entwicklungsphasen.
- Diluviale Unterkünfte der tertiären Pflanzenarten auf der Balkanhalbinsel und das regressive Pflanzelement.
- Die relikten Bezirke der Balkanhalbinsel.

U prilogu je dato nekoliko opširnih tabela u kojima su prikazani pojedini florni elementi.

338. Zur Frage über die Herkunft des Arktischen Elements in der Flora der Balkanländer. — *Godišn. na Sofij. Univ. Sofia*, 1940, str. 195-250.

Studija se odnosi za Balkansko poluostrvo u cjelini, a sa najviše konkretnih primjera vezanih za floru Bugarske.

STUDNICZKA CARL

339. Beiträge zur Flora von Süddalmatien. — *Verhandlung zoolog. — botan. Gesellsch.*, Band XL. Wien, 1890, str. 55-84.

U uvodnom dijelu autor ističe da je za vrijeme od osam godina svog boravka u južnoj Dalmaciji, naročito u Boki kotorskoj, sakupljao biljke iz tih krajeva («phanerogamischer Pflanzen»). Naročitu pažnju obratio je na one biljke i lokalitete koji nijesu zabilježeni u Visianijevoj »Flora Dalmatica«. Zatim iznosi spisak biljnih vrsta sa podacima o njihovom rasprostranjenju. Ukupno za južnu Dalmaciju autor je u ovom prilogu zabilježio oko 600 vrsta od čega se samo jedan mali broj odnosi na srednju Dalmaciju (okolina Splita, Biokovo) a većina na Boku kotorsku.

SZYSZYLOWICZ IGN.

340. Dr. G. Beck et Ign. Szyszyłowicz: *Plantae a dr. Szyszyłowicz in itinere per Cernagoram et in Albania adjacentes anno 1886 lectae. Cracoviae, 1888, str. 1-166.*

Vidi pod 71.

SIRJAEV G.

341. *Generis ononis L. revisio critica.* — Beihefte zum Botanischen Centralblatt Bd. XLIX, 1932.

Autor daje, između ostalog, i nekoliko podataka vezanih za Crnu Goru i to prema herbarskoj građi i publikovanim radovima drugih botaničara. Tako navodi *Ononis ornithopodioides* L. za »...supra Cattaro (Pichler)«. Kao sakupljače iz Crne Gore za pojedine vrste još ističe Rohlena i Adamovića.

342. *Revisio onobrychis critica* (Uzeto prema »Rohlena J.: Consp. fl. Mont.«, str. 200.).

ŠOČ D. PERO

343. *Ogled bibliografije o Crnoj Gori na stranim jezicima.* (Essai de la bibliographie sur le Monténégro en langues étrangères). — Srpska akademija nauka, Posebna izdanja, Knj. CXLIV (36). Beograd, 1948.

TEYBER ALOIS

344. *Beitrag zur Flora Niederösterreichs und Dalmatiens.* — Oesterr. bot. Zeitschrift, LXII. Wien, 1912, str. 64-65.
Prikaz: Forenbacher u »Glas. Hrv. prir. društva«, 1913, str. 158.

Autor opširno iznosi podatke o sistematici i rasprostranjenju *Serratula cetinjensis* Rohl. u Dalmaciji, Hercegovini i Crnoj Gori. Vrsta pripada ilirskom flornom području.

TOMMASINI MUTIUS

345. *Botanische Wanderungen im Kreise von Cattaro.* — Flora Regensburg (Beiblätter zur Flora I, II). 1835, str. 1-59.

Boku kotorsku Tommasini je posjetio 1827. god. kojom prilikom je sakupljao biljke na većem broju lokaliteta (uglavnom u Boki i Krivošijama). Tommasini je posrednim putem dobio nekoliko biljaka iz područja stare Crne Gore.

Aurel Forenbacher (vidi 136) ističe da je Tommasini od sakupljenih biljaka iz Dalmacije znatan broj poslao Visianiju, koji ih je publikovao u »Flori« godine 1829. i 1830.

346. *Neilreich A.: »Mutius Ritter von Tommasini.«* — Oesterr. bot. Zeitschr. Wien, 1866, str. 1-12.

Na str. 4. prikazan je Tommasini-jev put u Bosu kotorsku.

347. *Aus dem Küstenlande.* — Oesterr. botan. Zeitschr. Wien, 1866, str. 57-59.

Autor daje podatke o botaničkoj ekskurziji Emanuel-a Weissa u brda iznad Herceg-Novog. Pored toga ističe da je u ovo područje dolazio Fr. Maly i da je na osnovu herbarskog materijala što ga je on sakupao, Fr. Antoine opisao *Pinus leucodermis* za planinu Orjen.

TURRILL W. B.

348. **The plant-life Balkan peninsula. Oxford, 1929, str. 1-490.**

Djelo predstavlja veoma značajnu fitogeografsku studiju Balkanskog poluostrva. Umjesto izvoda prenosimo u originalu shemu knjige prema naslovima pojedinih poglavlja:

- I. Boundaries, geographical divisions, and physical features
- II. Geology and soils
- III. Climate
- IV. Duration and Life-forms of Balkan peninsular plants
- V. Flowering periods
- VI. Habitat classification
- VII. Altudinal zonation
- VIII. Plant communities
- IX. Plant succession
- X. The influence of man on the flora and vegetation
- XI. Cultivated crops
- XII. Floristic and phytogeographical data summarized for the families of the Balkan peninsular phanerogams
- XIII. Plant dispersal and animal migrations
- XIV. Floristic and vegetational distribution within the Balkan peninsula
- XV. Floristic and vegetational distribution Balkan peninsular species outside the Peninsula
- XVI. Endemic and relict species and the age and area hypothesis
- XVII. General conclusions.

U knjizi se nalazi veliki broj tabela u kojima su u numeričkim vrijednostima prikazani florni elementi po pojedinim regionima (najčešće političkim teritorijama: Crna Gora, Srbija i dr.). Za Crnu Goru autor navodi 210 balkanskih flornih elemenata, od čega su 20 vrsta crnogorski endemiti u užem smislu. Od alpskih flornih elemenata autor za Crnu Goru navodi 173 vrste.

Ukupan broj do tada poznatih vrsta za Crnu Goru prema Turrill-u iznosi 2326 i to: Gymnospermae 15, Monocotyledonae 420 i Dicotyledonae 1927. Pored čisto florističkih podataka autor još iznosi geomorfološke, hidrografske, klimatske i druge prirodne karakteristike pojedinih područja na Balkanu.

UECHTRITZ R.

349. ***Hieracium calophyllum* n. sp. — Oesterr. botan. Zeitschr., XXIV, Nr. 4. Wien, 1874, str. 106-108.**

Opisana je nova vrsta *Hieracium calophyllum*. Za syn. *H. montenegrinum* navedeno je Pichler-ovo nalazište u julu 1870. »ad Krivošije prope

Crkvica«, a zatim Pančićevo »in rupestribus calcareis ad Tušina (Montenegro)« i »in monte Jastrebnica (Bijela Gora, Montenegro)«.

URBAN S.

350. Na vrhovima Prokletija. — Hrvatski planinar. Zagreb, 1938, str. 60.

Uzeto prema drugim izvorima.

VANDAS K.

351. Beiträge zur Kenntnis der Flora von Süd-Hercegovina. — Oesterr. bot. Zeitschr. Wien, 1888: Nr. 10 (329-337); Nr. 11 (366-372); Nr. 12 (412-414). 1889: Nr. 1 (14-19); Nr. 2 (50-53); Nr. 5 (178-181); Nr. 6 (219-222); Nr. 7 (266-269); Nr. 8 (295-297).

U avgustu 1886. Vandas je proputovao kroz južnu Hercegovinu. Tom prilikom peo se na Orjen i Bijelu goru i na njima sakuvao veći broj biljaka koje prikazuje u navedenim prilogima. Vandas je tom prilikom opisao sa Orjena jednu novu vrstu — *Salvia brachyodon* sp. n. (1889/178-181) »in collibus siccis calcareis dumosis inter castella unica et Vrbanje (prope Orjen) Hercegovinae australis ca 900 m s. m. copiose«. Značajno je napomenuti da je ovom prilikom opisao kao novu *Celtis betulæfolia* n. sp., »in dumetis montis Glava prope Trebinje«.

352. Floristisches Referat über Bosnien und die Hercegovina für 1890/91. — Oesterr. botan. Zeitschr. Wien, 1891, str. 252-254.

Autor navodi između ostalog i nekoliko biljaka sa planina Maglića i Volujka koje se nalaze u graničnom području između Crne Gore i Bosne i Hercegovine.

353. Reliquiae Formanekianae. Enumeratio critica plantarum vascularium, quae itineribus in Haemo peninsula et Asia minore (Bithinia) factis collegit Dr. Ed. Formanek, professor Gymnasii brunensis bohemicus. Brunae, 1909, str. 1-612.

K. Vandas je sudio i obradio Formanek-ovu zaostavtinu (herbarska grada i objavljeni radovi) i objavio kao posebnu knjigu. U djelu se nalaze podaci o flori Male Azije, Bugarske, Grčke, Makedonije, Krfa, Albanije, Srbije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije i dr. Navodi se veći broj biljaka za Boku kotorsku (najviše iz okoline Kotora, Dobrote, Škaljarâ).

NAPOMENA: Vandas je publikovao još nekoliko priloga o flori Bosne i Hercegovine u »Sitzungsber. d. kön. böhm. Ges. d. Wiss. 1890«, »Jahresber. d. k. k. böhm. Real-Obergymn. Prag 1892«, »Progr. d. böhm. Gymn. zu Kolin 1895«.

VELENOVSKÝ J.

354. Nachträge zur Flora von Bulgarien. — Sitzungsberichte der böhmischen Gesell. der Wissensch. XXVIII. Prag, 1903 (1904), str. 1-28.

Kao novu za nauku i floru Crne Gore Velenovský je opisao vrstu *Thymus Rohlenae* n. sp. (str. 22, 26) na osnovu herbarskog materijala koji je J. Rohlena sakupio »in regione calida inferiore in Montenegro«.

VESELI J.

355. **Ein Ausflug in die Krivošije und auf den Orjen** (Wien. illustr. Gartenzeitung 1890. p. 383).
Bibliografija: Adamović (vidi 26).

VIERHAPPER FRITZ

356. **Neuheiten von der Balkan-Halbinsel. — Fedde Repert. spec. nov., Nr. 29/30. III. Band. Berlin, 1906, str. 57-58.** »Auszug aus:

Fritz Vierhapper, aufzählung der von Prof. Dr. Oskar Simony im Sommer 1901 in Südbosnien gesammelten Pflanze, (Mitt. d. Naturw. Ver. a. d. Univ. Wien 1906, pp. 36-64, 65-76.)«.

Opisane su tri nove vrste biljaka, od kojih se jedna silene serbica Adamović et Vierhapper navodi za »Montenegrinisch-albanische Grenzgebirge. Distr. Zadrina: Mte Kalmetit (Baldacci: M); Distr. Kuči: Mte Vila, Kariman (Baldacci: M). — Montenegro. Hum Orahovski, Mali Maglič; Mokra (Alle Szyszyłowicz: M)« itd.

357. **Quercus Schneideri Vierh (Q. cerris L. X Q. macedonica A. D. C.). — Oesterr. botan. Zeitschr. Wien, 1912, str. 312-316.**

Opisan je novi hibrid *Q. schneideri* (*Q. Cerris* X *Q. macedonica*). Autoru je herbarski materijal dao J. Schneider koji ga je našao »bei Domanići in der Herzegowina«.

VISIANI ROBERTO

358. **Plantae rariores in Dalmatia recens detectae. — Ergänzungsblätter zur Flora oder botanischen Zeitung, 1829, I. Bd.**

Uzeto prema A. Forenbacheru (vidi 136).

359. **Plantae dalmaticae nunc primum editae. (»Flora«, 1830, p. 40).**
Bibliografija: 1. Adamović (vidi 26); 2. Forenbacher (136).

360. **Flora dalmatica sive enumeratio stirpium vascularium, quas hactenus in Dalmatia lectas et sibi observantas descripsit, digessit, rariozumque inconibus illustravit Robertus de Visiani. Lipsiae, Vol I (1842); Vol. II (1847); Vol. III (1852).**

U djelu je prikazano 2250 vrsta i podvrsta viših biljaka sa područja tadašnje Dalmacije. Autor daje podatke o rasprostranjenju, kao i opise pojedinih vrsta. U sklop Dalmacije, kao političko-teritorijalne jedinice, u to vrijeme ulazile su na jugu Boka kotorska i Paštrovići, za koje Visiani u ovom djelu daje dosta florističkih podataka. Biljke iz Boke i Paštrovića

autor je uglavnom sam sakupljao, jer je jedno vrijeme kao ljekar služio u Kotoru i Budvi. Nekoliko novih biljaka sa Orjena, iz Boke i iz okoline Budve dobio je od drugih autora. Tako je Visiani opisao kao novu vrstu *Amphoricarpus Neumayeri* koju je na Orjenu (u Krivošijama) našao Fr. Neumayer. Za okolinu Budve opisana je *Allium cornutum* Clementi, a sa Orjena *Senecio Visianianus* Papaf. Značajno je još istaći sljedeće vrste: *Matthiola glandulosa* Vis. (okolina Budve), *Dianthus obcordatus* Reut et Marg. (Boka, Budva, Paštrovići), *Cytisus Tommasinianii* Vis. (Krivošije, Paštrovići), *Crepis adenantha* Vis. (Paštrovići, a još i u okolini Dubrovnika), *Stachys menthaefolia* Vis. (Boka kotorska, Dubrovnik), *Seseli globiferum* Vis. (okolina Kotor) i mnoge druge.

361. *Florae dalmaticae supplementum*. Mem. d. Ist. Veneto, XVI, 1872.

Bibliografija: 1. Adamović (vidi 26); 2. Forenbacher (136).

362. *Florae dalmaticae supplementum alterum, adjectis plantis in Bosnia, Hercegovina et Montenegro crescentibus*, Pars I, II. Mem. del R. Istituto Veneto, XX. 1877, 1878.

Uzeto prema A. Forenbacheru (vidi 136).

VONČINA V.

363. *Beitrag zur Flora von Dalmatien*. — Mag. bot. lapok, XI, Budapest, 1912, str. 206.

Prikaz: A. Forenbacher u »Glas. Hrv. prir. dr.«, XXV. Zagreb, 1913, str. 78.

Autor je u mjesecu maju 1910. i 1911. god. sabrao u dolini Zelenike u Boki kotorskoj rijetku vrstu *Orchis pseudosambucina* Ten. Još navodi *Cytisus triflorus* L'Herit za brdo Spas kod Budve (mjesec mart, 1904).

WATZEL BRUNO

364. *Über Anthriscus fumaroides* (W. K.) Spreng. — Oesterr. bot. Zeitschr. Wien, 1912, str. 201-207.

Na strani 206. autor navodi jedan lokalitet interesantan za Crnu Goru: »Albanien: Distr. Primorje, Strenj vrh b. V. Mikulić (Baldacci, S, als *S. nemorosus*«.

WEISS EMANUEL

365. *Floristisches aus Istrien, Dalmatien und Albanien, I, II*. — Verh. zool-botan. Gesell. Wien, 1866 (571-584); 1867 (753-762).

E. Weiss posjetio je Boku kotorsku u ljeto 1865. god. Najviše se zadržao na brda iznad Herceg-Novog (Dobročica, Subra), dalje navodi Meljine, Vrmac (»Vermac«) i prema Albaniji »Durazzo und Aulona«. Tom prilikom sakupio je raznovrstan floristički materijal (lišajevе, mahovine, paprati, cvjetnice). Samo za okolinu Herceg-Novog i planine iznad njega navodi preko 220 vrsta.

NAPOMENA: Izvještaj o putu Emanuel-a Weiss-a u brda iznad Herceg-Novog dao je Tommasini u svom članku »Aus dem Küstenland« —Oesterr. botan. Zeitschr. 1866, str. 57.

WETTSTEIN RICHARD

366. Monographie der Gattung *Hedraeanthus* (Denkschr. d. Akad. d. Akad. d. Wiss. Wien 1887. Bd. LIII).
Bibliografija: Adamović (vidi 26).
367. Floristischer Bericht über Dalmatien. Oesterr. botan. Zeitschr. Wien, 1890 (209, 425-427).

Autor u ovom referatu navodi nekoliko biljaka iz Boke kotorske (okolina Kotora i Herceg-Novog) i to prema literaturnim podacima koje je iste te godine za Boku dao K. Studnička.

ZAHN KARL HERMAN

368. Beitrag zur Kenntnis der Archieracien Ungarns und der Balkanländer. — Mag. bot. lap., Nr. 2/4. Budapest, 1906.

Na strani 75. opisana je nova vrsta *Hieracium cernagorae* Zahn = *racemosum* — *stuposum* Zahn (in herb. Gross 1905«). Ovu vrstu navodi za Hrvatsku, Bosnu i Crnu Goru («prope Cetinje, leg. Gross«).

369. Beitrag zur Kenntnis der Hieracien Ungarns und der Balkanländer, II Mag. bot. lapok, VI, Nr. 8/10. Budapest, 1907, str. 212-229.

Za Crnu Goru navedene su sljedeće vrste: *Hieracium Tommasinii* Rchb. fil. ssp. *Tommasinii* Rchb. (Njeguši); — ssp. *adenothyrsum* Sag. et Zahn (Njeguši). *Hieracium cymosum* L. ssp. *gnaphalophorum* N. P. (Orjen, leg. Adamović). *Hieracium Bauchini* ssp. *Marginale* N. P. (Zelenika u Boki kotorskoj) i dr. Autor daje i neke kritičke komentare u vezi sa *Hieracium gymnocephalum* Gris. ssp. *orienti* A. Kern.

370. *Hieracia montenegrina* nova a J. Rohlena in Principatu Crna Gora lecti (Originaldiagnosum). Fedde Repert. spec. nov. regni vegetabilis, Nr. 119/124, VI Band. Berlin, 1909, str. 225-241.

Kao nove za nauku i floru Crne Gore autori (Rohlena i Zahn) opisali su u okviru roda *Hieracium* sljedeće taksone:

1. *Hieracium hypeuryum* N. P. var. *breviglandulosa* Rohl. et Zahn (brdo Balj kod Andrijevice)
2. *H. Bauhinii* Bess. ssp. *podgoricae* Rohl. et Zahn (okolina Podgorice)
3. — ssp. *heothinum* a. *genuinum* N. P. b. *subepiliceps* Rohl. et Zahn (okolina Danilovgrada)
4. — ssp. *adenocymum* N. P. 1. *normale* Rohl. et Zahn (Balj, Danilovgrad, Boljevići)
5. — ssp. *adenocymum* N. P. 2. *pilosiceps* Rohl. et Zahn (okolina Andrijevice)
6. — ssp. *adenocymoides* Rohl. et Zahn (iznad Njeguša)
7. *Hieracium umbelliferum* N. P. = *Bauhini-cymosum* ssp. *filistolonum* Rohl. et Zahn (Balj kod Andrijevice)
8. — ssp. *njeguschense* Rohl. et Zahn (Gornja Bukovica kod Njeguša)
9. *Hieracium bupleuroides* Gmel. ssp. *pseudoschenkii* Rohl. et Zahn (vegrege crinifolium N. P.) (Ranisava)
10. *H. Neilreichii* A. Kerner ssp. *ranisavae* Rohl. et Zahn. (Ranisava)
11. *Hieracium subspeciosum* Naeg. ssp. *oxyodon* Fr. a *pseudorupestre* N. P. b. *sublatifolium* n. f. (Durmitor)

12. *Hieracium psammogenes* Zahn ssp. *senile* A. Kern. f. *glabrescens* (Ledenice planina)
13. — ssp. *oreites* 2. *subglabrum* Zahn b) *submaculatum* Zahn
14. *Hieracium trebevicianum* K. Maly ssp. *subpleiophyllum* Zahn b) *minutidens* Rohl. et Zahn (Pošćensko jezero)
15. — ssp. *nov. obliquifidum* Rohl. et Zahn (Mali Šavnik kod Njeguša, leg Kašpar)
16. — ssp. *paucifidum* Rohl. et Zahn (Vasojevički Kom)
17. *Hieracium incisiceps* Rohl. et Zahn ssp. *incisiceps* Rohl. et Zahn (Vojnik)
18. *Hieracium pannosum* Rohl. et Zahn ssp. *chloripedunculum* Rohl. et Zahn (Štirovnik, leg. Kašpar)
19. *Hieracium Cernyi* Rohl. et Zahn (Korita Rovačka i Javorje planina) var. *vališnica* Rohl. et Zahn (Durmitor: Valoviti do i Vališnica)
20. *Hieracium Waldsteinii* TSCH. ssp. *suboriens* Zahn in Rchb., Icon., XIX, 2, p. 110; f. *lovčenicum* Rohl. et Zahn (Lovćen, Mateševo)
21. f. *pilosipedunculum* Rohl. et Zahn (Durmitor)
22. *Hieracium Scheppigianum* Freyn ssp. *Scheppigianum* Freyn f. *achyrophoroides* Rohl. et Zahn (Vojnik)
23. — ssp. *durmitoricum* Rohl. et Zahn
24. *Hieracium prenanthoides* Vill. ssp. *valdefoliatum* Zahn (Bukovica ispod Durmitora)
25. — ssp. *bupleurifolioides* Zahn f. *subviolascens* Rohl. et Zahn (Bukovica ispod Durmitora)
26. *Hieracium iuranum* Fr. ssp. *iuranum* (Fr.) Zahn var. *mollissimum* Rohl. et Zahn (Bukovica ispod Durmitora)
27. *Hieracium bukovicae* Rohl. et Zahn (Bukovica ispod Durmitora)
28. *Hieracium calophylloides* Rohl. et Zahn (Štirni do)
29. *Hieracium stuposum* Rchb. fil. ssp. *stuposum* N. P. 2. *calvicaule* N. P. forma *multifolium* Zahn (Njeguši)
30. ssp. *substuposum* Rohl. et Zahn (Vuči do na Lovćenu)
31. *Hieracium macrodontoides* Zahn ssp. *pseudomacrodon* Rohl. et Zahn. (Piva), var. *epilosiceps* Rohl. et Zahn (Lovćen)
32. *Hieracium macrodon* N. P. ssp. *macrodon* N. P. var. *mratinjense* Rohl. et Zahn (Mratinje)
33. *Hieracium adenothyrsus* Sag. et Zahn ssp. *adenothyrsus* Sag et Zahn f. *pilosiceps* Rohl. et Zahn (Pivski manastir)
34. — ssp. *baljense* Rohl. et Zahn (Balj kod Andrijevice, Peručica ispod Komova)
35. *Hieracium pseudotommasinii* Rohl. et Zahn ssp. *pseudotommasini* Rohl. et Zahn (Mali Šavnik kod Njeguša)
36. — f. *calvescens* Rohl. et Zahn (kod Šavnika ispod Ivica planine, Mali Šavnik kod Njeguša)
37. — ssp. *vardense* Rohl. et Zahn (Varda iznad Pivskog manastira)
38. — ssp. *stuposiceps* Rohl. et Zahn (iznad Šavnika)
39. — — var. *glaucifolium* Rohl. et Zahn (Mratinje)

40. *Hieracium albanicum* Freyn ssp. *pivae* Rohl. et Zahn (iznad Pivskog manastira)

41. *Hieracium coloriscapum* Rohl. et Zahn (Durmitor)

42. *Hieracium mirificissimum* Rohl. et Zahn (Maglič u Pivi).

371. **Beitrag zur Kenntnis der Hieracien Ungarns und der Balkanländer.** — *Mag. bot. lap.* VIII, Nr. 10/12. Budapest, 1909, str. 276-309.

Za Crnu Goru navedeni su sljedeći oblici:

Hieracium Bauhinii Schult ssp. *Cattarense* N. P. (Orjen, Kotor, leg. Vierhapper)

— ssp. *magyaricum* N. P. (Crna Gora: Lovćen, leg. Bierbach)

— ssp. *substoloniferum* N. P. (na putu Kotor-Krstac i na Lovćenu, leg. Bierbach)

Hieracium umbelliferum N. P. ssp. *subumbelliferum* N. P. (Romanova livada, leg. Bierbach)

Hieracium trebevicianum K. Maly ssp. *obliquifidum* Rohl. et Zahn (u području Orjena, leg. Bierbach)

Hieracium Waldsteinii Tausch. ssp. *plumulosum* A. Kern. (Orjen, Lovćen, leg. Adamović)

— ssp. *sublanifolium* Zahn. f. *pilosiceps* (Kotor-Krstac, leg. Janchen); Lovćen, leg. Adamović)

Hieracium gymnocephalum Griseb. ssp. *gymnocephalum* Gris. f. *genuinum* Z. (Orjen, leg. Adamović) i f. *orienti* A. Kern. (Orjen, leg. Adamović)

Hieracium Adamovicii Sag. et Zahn (Malj Boštur na Lovćenu, leg. Bierbach; Orjen, leg. Adamović)

Hieracium Scheppigianum Freyn ssp. *volujakense* Zahn (Volujak, leg. O. Reiser)

H. calophyllum Uechtr. (Orjen, leg. Vierhapper)

Hieracium stuposum Rchb. ssp. *stuposum* N. P. («Dalm.: Vermac 150 m. leg. Vierhapper. — Mont.: Rijeka, Monastir, leg. Bierbach)

Hieracium Tommasinii Rchb. ssp. *Tommasinii* N. P. f. *genuinum* Zahn (Boka kotorska)

Hieracium plumulosiforme G. Schn. ssp. *plumulosiforme* Schn. («Mont.: Pressekoja, leg. Bierbach»)

Hieracium guglerianum Zahn. ssp. *guglerianum* Zahn (Cetinje, leg. Janchen).

372. **Beiträge zur Kenntnis des Hieracien Ungarns Glaciens und der Balkanländer.** — *Mag. bot. lap.* Budapest, 1911, str. 121 — —

Za Crnu Goru su značajna tri navoda (više sa istorijsko-bibliografskog i topografskog aspekta):

1. *Hieracium gymnocephalum* Griseb. ssp. *gymnocephalum* Griseb. («Albania: Širokar distr. Kuči, — Baldacci, It. Alb. X 1903. Nr. 201»)

2. *Hieracium racemosum* W. Kit. ssp. *barbatum* Tsch. («Albania: Murina distr. Vasojevići, — Baldacci, It. Alb. X 1903. Nr. 199)

3. *Hieracium Hoppeanum* Sch. ssp. *leucocephalum* Sch. («Albania: Kuči: Širokar — Baldacci, It. Alb. X 1903, Nr 198).

373. Hayek A.: Beitrag zur Kenntnis der Flora des albanisch-montegrinischen Grenzgebiet. . . . Wien, 1917, str. 1-84.

Rod Hieracium u ovom prilogu obradio je K. H. Zahn (vidi 166).

374. Beitrag zur Kenntnis der Hieracien Mazedoniens und der Balkanländer (Sammlungen J. Bornmüller). — Fedde Repert. spec. nov. 1919, str. 177-182.

Za »Wölder bei Perzagno in der Boche di Cattaro« navedena je Hieracium Bauchinii Bess. ssp. magyriticum N. P. f. genuinum f. normale N. P.

NAPOMENA: Prema Rohleni (»Conspectus«, str. 408, 415) izlazi da je Zahn objavio u »Fedde Repert.« (1932) prilog u kome se nalaze podaci iz Crne Gore: Hieracium sprasum Friv. ssp. Shuettianum Zahn (kod Ulcinja, leg. Schütt) i H. coloriscapum Rohl. et Z. var. Schuettianum Zahn (kod Gusinja, leg. Shutt).

375. Maly K. und Zahn K. H.: Neue Beiträge zur Hieracienflora illyriens. — Fedde Repert. spec. nov., Bd. XXXVIII. Berlin-Dahlem, 1935, str. 289-301.

Vidi pod 241.

376. Von Otto und Ernst Behr und K. H. Zahn: Beitrag zur Kenntnis der Hieracien der Balkanhalbinsel. — Glasnik Skopskog naučnog društva, Tom XVIII. Skopje, 1938, str. 51-67.

Herbarski materijal iz Crne Gore (Orjen i Lovćen) sakupili su Otto i Mariane Behr 1933. god. Tom prilikom posjetili su još Bosnu i Hercegovinu.

Za Crnu Goru prikazani su sljedeći taksoni:

Hieracium Hoppeanum Schult ssp. polyadenioides Zahn (Orjen)

— ssp. macranthopsis Zahn a. striatum (N. P.) Z. (Orjen)

Hieracium cymosum L. ssp. Sabinum Zahn a. genuinum (Orjen)

— ssp. microsabinum G. Beck (Orjen)

Hieracium dentatum Hoppe ssp. dentatiforme N. P. (Orjen)

Hieracium murorum L. ssp. semisilvularum Zahn (Orjen)

— ssp. cophogonium Bornm. et Zahn (Orjen)

Hieracium bifidum Kit. ssp. stenolepis (Ldbg.) (Orjen)

— ssp. canitiosum (Dst.) Zahn (Orjen)

— ssp. caesiiflorum Almq. (Orjen)

— ssp. oreites (A. T.) (Orjen)

— ssp. perlacerum Zahn (Orjen)

Hieracium gymnocephalum Griseb. ssp. eu-gymnocephalum Zahn (sa više varijeteta, Orjen)

Hieracium Pichleri A. Kern. ssp. pseud-Adamovičii Zahn (Orjen)

Hieracium Waldsteinii Tausch. ssp. eu-suborieni Zahn var. genuinum Z. (Lovćen)

Hieracium Scheppigianum Frean ssp. eu-Scheppigianum Zahn (Orjen)

Hieracium calophyllum Uechtr. ssp. eu-calophyllum Zahn var. sublanulatum Z. (Orjen)

Hieracium stuposum Rchb. ssp. eu-stuposum Zahn a. genuinum Z.
2. calvicaule N. P. (Lovćen)

Hieracium bjelušae Maly et Zahn ssp. eu-bjelušae Maly et Zahn
(Orjen).

Vukić Pulević

Republički zavod za zaštitu prirode

Titograd

Мандекићев Господарски приручник бр. 44, Књижница Агрономског гласника бр. 2, Загреб, 1970. (стр. 400)

Већ 44 године под уредништвом проф. др В. Мандекића излази „Господарски приручник”, а од прошле године као „Мандекићев господарски приручник”. Још неколико година па је пола стољећа како излази једанпут годишње овај стручни пољопривредни алманах. Како ове године, тако и кроз протекли период у „Господарском приручнику” доношени су стручни чланци из свих грана пољопривреде. Чланци су на завидној стручној висини, савремени а намијењени првенствено произвођачима.

Каже се да неколико годишта „Господарског приручника” представља пољопривредну стручну, односно практичну енциклопедију. „Господарски приручник” кроз готово пола стољећа пружа нашим пољопривредним произвођачима, инжињерима и пољопривредним техничарима најсавременија практична достигнућа у биљној и сточарској производњи и организацији. Уредник у овом броју, као и пријашњим, прикупио је актуелне и практичне чланке наших признатих стручњака за ратарство, ливадарство, виноградарство, јужне културе, винарство, поврћарство, цвјећарство, заштиту биља, сточарство, исхрану стоке, мљекарство, перадарство, пчеларство и ветеринарство, као и неколико опћих упутстава из пољопривредног законодавства.

Приручник се може набавити код „Савеза пољопривредних инжењера и техничара Хрватске” — Загреб, Бериславићева 6.

Проф. др Јосип Ковачевић
Пољопривредни факултет
Загреб

ПЕТАР Р. МИЈУШКОВИЋ
виши шумарски техничар

Дана 30. марта 1970. преминуо је у Никшићу у 76. години Петар Р. Мијушковић, виши шумарски техничар. Вијест о смрти угледнога и најстаријег шумарског стручњака и члана Шумарског друштва Црне Горе одјекнула је далеко и потресла широм Црне Горе срца његових другова, колега, пријатеља и сарадника који су се са болом окупили око његовог одра и одали достојно поштовање његовом племенитом лику човјека и пријатеља и дубоку захвалност и признање његовом пионирском дуготрајном преданом раду на развоју шумарске струке и шумарске службе у Црној Гори.

Покојни Петар је рођен у Пјешивцима 1894. гдје је завршио основну школу. Нижу гимназију је учио у Подгорици и Београду а Шумарску школу у Писку у Чехословачкој, коју је завршио 1910.

По завршетку школовања радио је као технички помоћник у Катастарском одјељењу Министарства финансија и грађевина Краљевине Црне Горе а од 1911. до 1914. као учитељ у Равном и Шавнику.

У балканском и првом свјетском рату учествовао је као ратник у саставу јединица свога батаљона у којима је такође испољио свијетли лик човјека и ратника. Од 1919. до 1927. ради као шумарски стручњак и шеф Шумске управе у Пљевљима, затим кратко у Пећи а од почетка 1928. као шеф управе у Возухој у Босни. Од 1931. службује у Аранђеловцу а од 1934. у Приштини. Почетком 1939. премјештен је у Никшићу као технички инспектор и шеф Шумске управе гдје га је затекла и капитулација бивше Југославије.

За вријеме народноослободилачке борбе живио је у Никшићу и помагао борбу због чега је био и прогањан и хапшен од стране окупатора.

У марту 1945. постављен је за референта за шумарство у Среском народноослободилачком одбору у Никшићу а 1947. за шефа нове Шумске управе у Никшићу. 1948. постаје директор Шумског газдинства у Никшићу, гдје је остао до 1950, када је и пензионисан.

Покојни Петар је, осим својих редовних службених дужности био од 1922. до 1926. стални члан или предсједник судова за ограничавање државних шума у неколико округа, што такође говори о великом повјерењу које му је указивано у овим врло одговорним пословима. Сарађивао је, уз то, и у предратним и послјератним стручним часописима и другим публикацијама, доприносећи и на тај начин унапређивању шумарске струке.

Покојни Петар је припадао оној групи шумарских стручњака који су читав свој живот и рад посветили шумарској струци, улажући максималан труд да својим радом побољшају њену организацију и развој. До посљедњих година живота није се одвајао од посла ни својих млађих сарадника, којима је увијек радо указивао сваку помоћ.

Покојног Петра красиле су особине чврстог људског карактера, отвореног присног друга и пријатеља. Овакве особине он је стекао на свом дому у раној младости а он их је оплеменио додајући им ерудицију и интелигенцију своје пуне, развијене људске личности.

Био је познат по својој савјесности у раду. Сваком послу је прилазио са великом одговорношћу. О свему би претходно добро размислио, извршио потребне припреме и сагледао посљедице, па тек онда приступао извршењу, улажући увијек максимум напора да тај посао буде и остварен према принципима и захтјевима струке. Његови сарадници могли су се небројено пута увјерити у његову изузетну савјесност, неисцрпну енергију и љубав за свој позив и за шумарску струку, и са колико такта и умјешности је прилазио сваком питању, увијек спреман да лично понесе најтежи дио посла и одговорности. Посебно се истицао његов очински однос према млађим колегама, при чему је увијек показивао потребно стрпљење, умјешност и присност и као човјек и као руководилац. Био је то човјек из чијег су лика зрачиле велике људске врлине, поштење, племенитост, хуманост, човечност и изузетна скромност.

Цијенећи рад покојног Петра као човјека и као стручњака, Савез шумарских друштава Црне Горе редовно га је позивао на све своје скупове и стручне манифестације а 1964. додијелило му је посебан поклон у знак високог признања за његов дуготрајан и плодан рад у шумарству.

Са осјећањем дужнога поштовања према покојном Петру, једном од пионира шумарске службе у Српјој Гори, његови сарадници сачуваће трајну успомену на његов дивни племенити

лик човјека који је шумарској струци дао пун допринос и оставио свијетлу успомену у средини у којој је живио и радио. Својим радом и љубављу за шумарску струку представљао је најбољи примјер великог прегаоца и ентузијасте а млађим колегама служио као узор како треба вољети свој позив и како се за њега треба борити.

Савез шумарских инжењера и техничара Црне Горе покојном Петру изражава своју велику захвалност за све што је учинио у току своје дугогодишње богате и плодне дјелатности за развој и унапређивање нашег шумарства.

Инж. Вељко Коптић

ВЕСЕЛИН ВУКСАНОВИЋ
дипл. инж. шумарства

У далеком Агадиру, у Мароку, 1. априла 1970. године угасио се у 49. години живот дипл. инж. шумарства Веселина (Муја) Вуксановића. Сахрана је обављена уз присуство великог броја грађана и његових другова и колега 12. априла 1970. године у Титограду.

Друг Весо припадао је првој послеријатној генерацији студената Шумарског факултета у Београду. На факултет је дошао као већ формиран комуниста из порушене Подгорице, гдје је за читаво вријеме рата активно и организовано радио за циљеве НОБ-а.

На факултету је одмах био запажен међу колегама као врло вриједан и амбициозан студент, а међу комунистима као одан и борбен члан Партије, зрео и идејно-политички формиран. Због тога му је партијска и студентска организација повјерила најодговорније задатке везане за рјешавање студентских питања, тешких за оне прилике.

Највише су Весова самоиницијатива и смисао за организацију дошли до изражаја док је био предсједник комисије за издавање скрипата која су у првом послеријатним данима не-

сређених и оскудних учила била скоро искључиво помагала да се што прије заврше студије и пође у привреду, која је толико жељно очекивала сваког стручњака. Те чињенице био је свјестан друг Веселин, па није жалио ни времена ни труда да са комисијом, а често и сам, остаје сатима и данима у скриптарници како би постао својим колегама да што брже и успјешније заврше студије.

Посебно је запажено Веселиново ангажовање у партијској организацији, гдје је био задужен као предавач на курсевима за идејно-политичко уздизање чланова Партије, осталих студената и друге омладине у ближој и даљој околини Земуна и читавог Срема.

Друг Веселин је спадао међу најбоље студенте на својој групи и читавом Шумарском факултету. Он је добро знао да као члан Партије може најбоље одговарати својим задацима ако редовно даје испите и ако се као будући стручњак што боље оспособи за позив који је одабрао.

Са истим таквим младалачким заносом и жаром почео је друг Веселин радити на разним одговорним дужностима као шумарски стручњак. Као млад стручњак и почетник радио је неко вријеме у СР Србији, да би убрзо, повучен жељом да се непосредно ангажује на раду и развоју шумарске струке у својој ужој домовини Црној Гори, дошао овамо и радио на разним одговорним и руководећим пословима — уређивању шума, извозу дрвених производа као и технички и главни директор ДИК-а „Велимир Јакић” у Пљевљима, технички директор Фабрике намјештаја „Марко Радовић” у Титограду, професор и директор Индустрijско-техничке школе „Васо Алигрудич” у Титограду и од прије неколике године као експерт за техничку помоћ Уједињених нација у Мароку, гдје га је затекла изненадна смрт.

На свим овим пословима друг Веселин је показивао велики самопријетор и жељу да што више допринесе успјеху колектива у којима је радио, остајући увијек миран, тих и са свима искрен и добар друг и пријатељ. Он је стално радио на свом уздизању јер се није мирио са тим да не буде увијек у току свих достигнућа науке и технике у својој струци. И ето, управо када је био у највећем напону стваралаштва, када је нагомилао велико знање и искуство и када смо очекивали да се, обogaћен новим сазнањима врати међу нас и помогне у развоју и унапређивању шумске привреде у нашој републици, престало је далеко од свију нас, да куца његово срце.

Успомену на друга Веселина задржаће у трајном сјећању све његове колеге и колективи у којима је предано радио, као и читава шумарска струка.

Инж. Гаврило Петрановић

С А Д Р Ж А Ј

	Страна
Ing. Ljubo Pavićević: Kultura tetraploidnih pšenica u južnom i jadranskom pojasu Jugoslavije — — — — —	1
Prof. dr Karlo Šoštarić-Piščić — Prof. dr Josip Kovačević: Uloga travnjaka u pogledu zaštite tla — — — — —	13
Dr Radoslav Jovančević: Godišnji oiklus razvitka i produktivnosti nekih sorti malina — — — — —	25
Др инж. Михајло Љумовић: Истраживање товних особина сивог тиролског говечета и његових мелеза са бушом	39
Mr. Kosta Žunjić: Fizičko-hemijske i biološke karakteristike durmitorskih jezera i njihove mogućnosti za ribarstvo —	47
Инж. Владо Мијушковић: Неке карактеристике пољопривредне производње у Црној Гори од 1965-1970. — —	73
Četković Vasilije, dipl. ing.: Uticaj sorti vinove loze na broj primarnih i sekundarnih žila nekih lozних podloga — —	85
Борислав Ускоковић: Потребe туризма за пољопривредним производима на подручју Црне Горе — — — — —	95
Bibliografija i prikazi. Vukić Pulević: Građa za bibliografiju botaničkih istraživanja u Crnoj Gori. Pregled florističkih i vegetacijskih istraživanja do 1942. (nastavak)	105
Проф. др Јосип Ковачевић: Господарски приручник од В. Мандекића — — — — —	119
In memoriam	
Петар Р. Мијушковић — — — — —	121
Веселин Вуксановић — — — — —	123

Новији препарати Хемијске индустрије „Зорка“ - Шабац

VAPOLIN SPREJ, парфимисани инсектицид на бази DDVP, за сузбијање инсеката у домаћинству (муве, буве, комарци, стенице и сл.)

Доза је 1 спреј боца од 340 gr на 100 m³ простора.

VARONA EC-48, инсектицид на бази DDVP за сузбијање складишних штеточина (дувански мољац, брашнени и пшенични мољац и сл.). Такође и за сузбијање инсеката у домаћинству. Користи се у дози од 1 kg препарата на 1 000 m³ простора.

MALTOX P-5, инсектицид на бази малатиона, који се поред употребе у пољопривреди користи и за сузбијање инсеката у домаћинству (муве, буве, стенице, комарци и сл.) и ектопаразита на домаћим животињама.

MALTOX E-50, инсектицид на бази малтиона који се користи за сузбијање штетних инсеката у пољопривреди (лисне ваши, трипс, лисне буве и др.) у концентрацији 0,1-0,2%, као и за сузбијање инсеката у домаћинству и ектопаразите на домаћим животињама.

RAPEIN SPECIJAL, инсектицид на бази DDVP линдана и DDT-а за сузбијање инсеката у домаћинству (муве, буве, стенице, бубашвабе, комарци и др.), као и за дезинфекцију празних складишта. Доза 1 лит. на 30-50 m².

SEVIN P-5, инсектицид на бази севина (карбарил) за сузбијање кромпирове златице, дуванског трипса, цикада, купусног мољца, купусара и др. инсеката у дози 20-30% kg/ha.

FOSFAMID — 40, системички инсектицид на бази диметоата за сузбијање маслинове мушице, маслиновог мољца, лисних вашију, трипса, и низ других штетних инсеката са усним апаратом за сисање и грицање у конц. 0,05-0,015% односно у дози од 0,5-1,5 kg/ha.

TIMET G-10, системични инсектицид на бази фората за сузбијање земљишних штеточина, лисних вашију, гриња, цикада и др. у дози 10-30 kg/ha. Заштитно дејство му је од 40-60 дана.

БАКАРНИ КРЕЧ СУПЕР, фунгицид на бази бакра и цинка за сузбијање пламењаче винове лозе, парадајза, кромпира, хмеља и сл. у конц. 0,3-0,5⁰/о.

CINEB S-80, фунгицид на бази цинеба за сузбијање пламењаче винове лозе, дувана, хмеља, шљиве и др. у концентрацији 0,2-0,25⁰/о.

MELPREX 65, фунгицид на бази додина са системичним деловањем, за сузбијање проузроковача чађаве краставости у конц. 0,06-0,09⁰/о коришћењем атомизера, односно 0,075-0,12⁰/о коришћењем класичних прскалица.

WUXAL, течно ђубриво за фолијарно прихрањивање биљака. Поред основних елемената NPK садржи и микроелементе, регулаторе пораста и витамине. Употребљава се у конц. 0,1-0,3⁰/о.

Поред наведених препарата „Зорка” — Шабац производи и велики број других пестицида који су већ познати пракси.